

szolgáltatának közös nevezőjén keresi a különböző érdekek összehangolásából következő egységet a cselekvésben.

Ez a megfontolás képezte alapját az OKT múlt évi legnagyobb vállalkozásának, a külföldi devizás folyóiratbeszerzések koordinálásának, illetve kényszerű csökkentésének is. Régen nem tapasztalt megrázkódtatást váltott ki a hazai könyvtárosok körében a megkérdésük nélkül végrehajtott akció, – ezt több közlemény is visszhangozta a könyvtári szakajtóban is, de az országos nyilvánosság előtt is. Az OKT igazából még 1981-ben kezdett foglalkozni azzal a kérdéssel, miképpen lehetne a használói igényekkel összhangban, gazdaságosabban és információtartalmát növelve megszervezni az országos külföldi folyóiratbázist. Miközben az ezzel összefüggő elemző vizsgálódások folytak, 1982 nyara végén szükségintézkedés született, melynek nyomán olyan rövid határidőre kellett végrehajtani a folyóiratcsökkentést, hogy a könyvtárakkal való konzultációkra egyszerűen nem jutott idő. Az akció negatív tapasztalatai mellett számos hasznos tanulságot is hoztak az elemzések, s ezek felhasználásával kezdte meg az OKT elnöksége már 1982 utolsó hónapjaiban az 1984-re szóló megrendelések előkészítését. Ezekről a munkálatokról a „Könyvtáros”-ban megjelenő beszámolók rendszeresen tájékoztattak és tájékoztattak; itt az OKT szerepkörét érintő aggályt szeretném felvetni, nevezetesen azt a kérdést, hogy a testület, mint tanácsadó szerv, mennyiben vállalhat operatív feladatokat (például az országba érkező külföldi folyóiratok jegyzékének összeállítását)? A kérdés annál is indokoltabb, minthogy az OKT nem rendelkezik semmiféle saját munkaerőkapacitással és technikai bázissal. E probléma külön figyelmet érdemel a szervezeti és működési szabályzat újragondolása során.

Nagy eredmények könyvelhető el, hogy egy egyre akutabbá váló nehézségen sikerült némiképpen enyhíteni az OKT kezdeményezése révén: a múlt év végén 100 gyorsmásoló berendezést importált az illetékes külkereskedelmi vállalat, s ezek mindegyike könyvtárba került, méghozzá azokba a könyvtárakba, amelyek jelentős külföldi folyóiratbázissal rendelkeznek, s így fokozott felelősséggel bírnak az országos szakirodalmi ellátás terén. A gépeket 1983 elején átvehették a megrendelők. A közérdeket szolgálta, hogy a gyorsmásolók elosztása az ágazati irányítás kezében volt: a vásárlókat a művelődési miniszter jelölte ki az OKT elnöksége javaslata alapján. (Az elnökség elsősorban aszerint értékelt a befutott pályázatokat, milyen mértékben képes javítani a pályázó könyvtár a berendezés használatával az országos szakirodalmi ellátást. (A méltányosság kívánja, hogy néven nevezzük e nagy horderejű vállalkozás megtervezőjét, agitátorát, mozgatóját és lebonyolítóját, *Vályi Gábort*, az OKT elnökét.)

* * *

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI TANÁCS PROGRAMJA 1983–1985

Az Országos Könyvtárügyi Tanács elnöksége 1982. szeptember 9-i ülésén foglalkozott először az OKT 1985-ig szóló programjával. Áttekintve a tervezetet megállapított

ta, hogy alapjául a IV. országos könyvtárügyi konferencia dokumentumai szolgáltak, s ennek következtében megfelelő kiindulópontot nyújt a további tervező munkához. Úgy határozott, hogy a titkár küldje meg a programtervezetet az OKT valamennyi tagjának, s kérje őket, tegyék meg észrevételeiket mind a végrehajtandó feladatokat, mind pedig a munkálatok ütemezését illetően; egyben közölgék a témafelelősök, illetve a közreműködők személyére vonatkozó javaslataikat is.

Összesen tizennégy írásos hozzászólás érkezett a titkárságra, s az Egyetemi Könyvtárigazgatók Tanácsa 1982. november 10-i ülésén ugyancsak megvitatta a tervezetet. A titkár összesítette az észrevételeket, s az átdolgozott programtervezetet 1982. december 20-án terjesztette az elnökség elé. Az elnökség a beérkezett javaslatok gondos mérlegelése után jóváhagyta az 1983–1985-re szóló programot, ám véglegesítésére, s a témafelelősök személyének kijelölésére kebeléből egy ad hoc bizottságot küldött ki, amely 1983. január 17-i ülésén teljesítette a rábízott feladatot.

Az alábbiakban közölt programban csak a témafelelősök nevei szerepelnek, mivel a közreműködők köre a munkálatokat vezető témafelelős javaslata alapján válik véglegessé. Az OKT elnöksége egyébként a témafelelősöktől nemcsak munkacsoportjuk személyi összetételére kért javaslatot, hanem vállalt feladatuk tartalmi határait, a végrehajtás módszerére és ütemezésére is; e tömör munkaterveket még a munkálatok megindulása előtt véleményezni fogja.

Téma	Határidő	Témafelelős
------	----------	-------------

I. Az OKT plénuma elé kerülő témák

1. Az Országos Széchényi Könyvtár központi szolgáltatásai	1983	Zircz Péter
2. Szerzői jogi problémák a könyvtárakban	1983	Kenyéri Katalin
3. Térítéses könyvtári szolgáltatások	1983	Zircz Péter
4. Könyvtári kutatás és fejlesztés	1983	Havasi Zoltán
5. A könyvtárpropaganda feladatai	1983	Szurmay Ernő
6. Az OKT szervezete és működése	1983	Papp István
7. A könyvtárostovábbképzés rendszere és programja 1990-ig	1983	Katsányi Sándor
8. A könyvtárosképzés tankönyvekkel és oktatási segédletekkel való ellátottsága	1984	Katsányi Sándor
9. A könyvtárak szerepe és feladatai a nemzeti kutatási főirányban	1984	Havasi Zoltán
10. A Könyvértékesítő Vállalat tevékenysége és továbbfejlesztése	1984	Szente Ferenc

11.	A könyvtárközi együttműködéses vállalkozások és társulások jogi és pénzügyi feltételei	1984	Jánszky Lajos
12.	A közgyűjtemények kapcsolatai, együttműködésük lehetőségei	1984	Fogarassy Miklós
13.	A hazai folyóiratirodalom kurrens és retrospektív feltárása	1984	Lisztes László
14.	A külföldi folyóiratokkal való ellátottság javítása	1984	Rózsa György
15.	A könyvtárosok közérzete, a pálya társadalmi megítélése	1985	Az MKE gondozásában
16.	A számítógépes hálózatszerzés a hazai könyvtári rendszerben	1985	Szőnyi Katalin
17.	A könyvtárközi kölcsönzés helyzete és fejlesztése	1985	Szente Ferenc
18.	A tudományos könyvtárrá való minősítés tapasztalatai	1985	Fogarassy Miklós
19.	A könyvtári jogi szabályozás áttekintése	1985	Kenyéri Katalin
20.	A könyvtárak munkaerőhelyzete, munkaerőstruktúrája, kádergazdálkodása	1985	Katsányi Sándor

II. A Tájékoztatói és Szakkönyvtári Tagozat elé kerülő témák

21.	Az országos műszaki szakirodalmi tájékoztatás helyzete és fejlesztése	1983	Ágoston Mihály
22.	A szakkönyvtári hálózati központok feladatai	1983	Futala Tibor
23.	A nagy országos szakkönyvtárak és egyetemi könyvtárak fejlesztési koncepciói	1983– 1985	Juhász Jenő
24.	Az országos tárolókönyvtár, különös tekintettel az országos szakkönyvtárakra	1984	Futala Tibor
25.	A pedagógusképző főiskolák könyvtárainak helyzete és fejlesztése	1984	Balázs Mihály
26.	A hazai dokumentumbázis megőrzésének és restaurálásának koncepciója	1984	Kastaly Beatrix

27.	Az országos forrástájékoztató központ koncepciója	1985	Vajda Erik
28.	A nemzetközi kiadványcsere koncepciója	1985	Vekardi József

III. A Közművelődési és Iskolai Könyvtári Tagozat elé kerülő témák

29.	A büntetésvégrehajtási intézetek könyvtárainak fejlesztése	1983	Bereczky Éva
30.	A közművelődési kutatási főirány könyvtári vonatkozásai	1983	Kamarás István
31.	Állásfoglalás a művelődési otthonokkal integrált B-típusú könyvtárak ügyében	1984	Sóron László
32.	A könyvtárhasználati szokások változása és könyvtárpolitikai következményei	1984	Kamarás István
33.	A közművelődési könyvtárak bibliográfiai tevékenységének összehangolása	1984	Az MKE gondozásában
34.	Az óvodások könyvtárhasználatának és a családi könyvtárhasználatának helyzete és fejlesztési feladatai	1985	Gereben Ferenc
35.	A nemzetiségek könyvtári ellátásának helyzete és fejlesztési feladatai	1985	Verseghi György
36.	A betegek könyvtári ellátása	1985	Bereczky Éva